

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

**Подстицаји регионалног развоја
АП Војводине у 2016.години**

Нови Сад, јул 2017. Године

У циљу економског раста и стварања доброг пословног окружења за повећање инвестиција, броја запослених и равномернији регионални развој, Република Србија унапређује законски оквир, инфраструктуру и подстиче улагања.

Ширење улоге региона, у циљу њиховог развоја, заснованог на интерном потенцијалу, употпуњено је мерама за привлачење нових компанија и инвестиција.

На афирмацију регионалног развоја, а посебно на његов регулаторни оквир, утицала су два паралелна процеса:

1. транзициони процес националне економије и друштва, у оквиру којег је смањивање регионалних неравнотежа постало приоритет;
2. европски интеграциони процеси који су истицали питање децентрализације, регионализације и хармонизације.

Према Закону о регионалном развоју, циљеви подстицања регионалног развоја су следећи:

- 1) свеукупни друштвено-економски одрживи развој;
- 2) смањење регионалних и унутар-регионалних диспаритета, у степену друштвено економског развоја и услова живота, са нагласком на подстицање развоја недовољно развијених, девастираних индустријских и руралних подручја;
- 3) смањење негативних демографских кретања;
- 4) развој економије базиране на знању, иновативности, савременим научно-технолошким достигнућима и организацији управљања;
- 5) развој конкурентности на свим нивоима;
- 6) успостављање правног и институционалног оквира за планирање, организовање, координирање и реализацију развојних активности;
- 7) подстицање међуопштинске, међурегионалне, прекограничне и међународне сарадње у питањима од заједничког интереса;
- 8) ефикасније коришћење домаћих природних ресурса и добара, као и страних ресурса, на републичком, покрајинском, регионалном и локалном нивоу.

Међу бројним и разноврсним институцијама, које имају надлежност у области регионалног развоја (кроз законодавну, извршну и стручну партиципацију у спровођењу регионалних мера и подстицаја), јединице локалне самоуправе су један од најважнијих носиоца регионалног развоја, јер је на њима иницијатива да обезбеде сарадњу са окружењем (јавним и приватним сектором) у циљу решавања како локалних, тако и регионалних проблема.

Средства за подстицај регионалног развоја намењена су реализацији пројеката у области регионалног развоја, а од националног, регионалног и локалног интереса. Поменути пројекти се спроводе ради остваривања следећих циљева: развој привредних друштава и предузетништва, подстицање запошљавања, производње, извоза, јачање институција, изградња или обнова економске, енергетске, комуналне, еколошке, саобраћајне и друге инфраструктуре, подстицање научно-истраживачког рада, односно свеобухватни друштвено-економски и урванотежен регионални развој.

Систем доделе подстицаја је конципиран на такав начин да стимулише највише оне инвестиционе пројекте у сектору производње и услуга, који се спроводе у мање развијеним општинама у којима су и најпотребнији.

На основу података Агенције за привредне регистре, а кроз табеларне и графичке приказе, следи јасан и прегледан увид у реализоване подстицаје регионалног развоја, конкретно развоја АП Војводине. Подаци о улагањима у Регион Војводине, се односе на временски низ од четири године (2013, 2014, 2015. и 2016. годину).

Информације о подстицајима развоја АП Војводине, приказане су по следећим тематским целинама:

1. Укупни подстицаји регионалног развоја према наменама;
2. Укупни подстицаји регионалног развоја према врсти корисника;
3. Укупни подстицаји регионалног развоја према реализаторима;
4. Укупни подстицаји регионалног развоја према врсти финансијског подстицаја;
5. Укупни подстицаји регионалног развоја према нивоу територијалног усмеравања.

1. Укупни подстицаји регионалног развоја према наменама
-Регион Војводине-

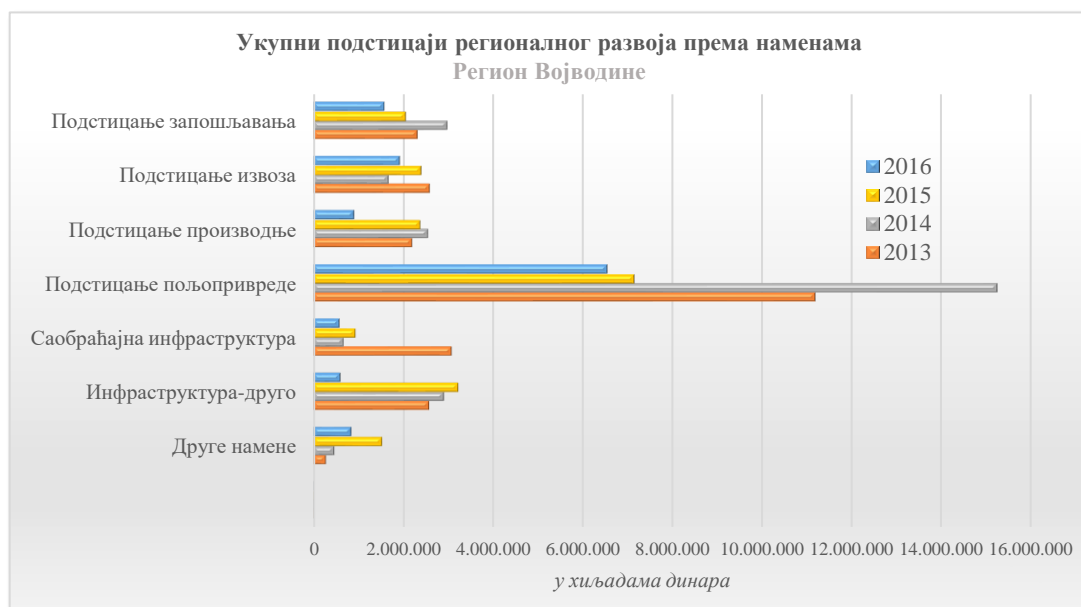
у хиљадама РСД

	2013	2014	2015	2016
01. Подстицање запошљавања	2.332.868	2.988.341	2.066.296	1.589.532
02. Кадровски и људски ресурси		6.694		15.000
03. Подстицање извоза	2.604.553	1.679.566	2.412.569	1.933.933
04. Подстицање производње	2.207.839	2.561.540	2.384.921	918.528
05. Подстицање пољопривреде	11.190.340	15.242.170	7.147.050	6.550.518
06. Научно-истраж. рад и развој	3.840	5.940	12.931	1.665.410
07. Прост. планирање и високоградња	654.140	315.437	21.699	7.934
09. Заштита животне средине	456.770	834.118	598.812	545.760
10. Еколошка инфраструктура	45.440	27.458	6.242	224.965
11. Саобраћајна инфраструктура	3.089.998	678.181	947.121	583.221
12. Комунална инфраструктура	313.717	414.708	743.464	800.083
13. Енергетска инфраструктура	132.833	24.725	69.707	40.738
14. Економска инфраструктура	72.579	3.472	59.398	17.978
15. Инфраструктура-друго	2.591.452	2.909.149	3.228.899	605.320
16. Здравство	454.417	266.414	1.276.783	1.132.410
17. Образовање, наука, култура и спорт	502.542	675.944	806.159	1.064.744
18. Социјална заштита	53.790	1.059.160	15.192	33.751
19. Изградња и јачање институција	59.102	56.515		
20. Друге намене	286.947	469.751	1.534.380	848.482
Укупно	27.053.166	30.219.285	23.331.623	18.578.308

Вредност укупних подстицаја развоја Региона Војводине, у последње три године има опадајући тренд и у 2016. години износи 18,6 млрд. динара, што је за 20,4% нижа вредност него у претходној години, а за чак 38,5% нижа у односу на 2014. годину.

Према намени подстицаја, у посматраном периоду, у развој Региона Војводине највише улагања је усмеравано у пољопривреду, затим извоз, запошљавање, производњу и саобраћајну

инфраструктуру, док су најмањи подстицаји у сегменту просторног планирања и високоградње, еколошке и економске инфраструктуре и научно-истраживачког рада и развоја.

Захваљујући обиљу плодног, пољопривредног земљишта које чини 84% територије Војводине, пољопривреда је њен приоритетан сектор, па је логично да је пољопривреди највише додељено средстава и то 35,2% у 2016. години, 30,6% у претходној, а у 2014. години чак 50,4% укупне вредности подстицаја за регион.

2. Укупни подстицаји регионалног развоја према врсти корисника -Регион Војводине-

Посматрано према врсти корисника подстицаја развоја АП Војводине, у табели су за сваку посматрану годину, приказани број корисника и припадајући износ подстицаја.

у хиљадама РСД

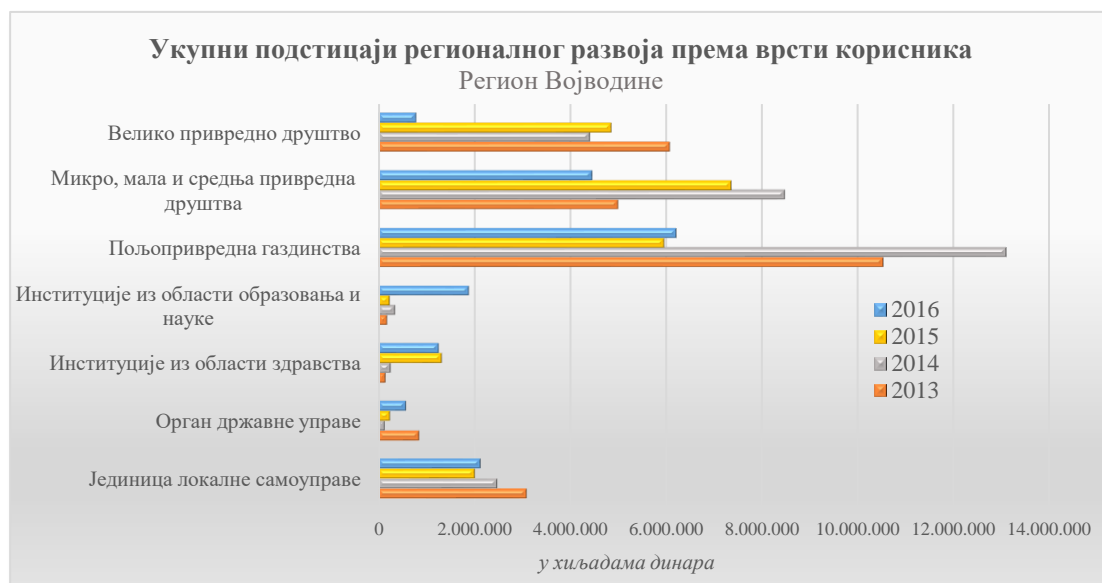
	2013	2013	2014	2014	2015	2015	2016	2016
	Број	Износ	Број	Износ	Број	Износ	Број	Износ
01. Велико привредно друштво	89	6.081.742	80	4.415.236	36	4.857.055	93	796.893
02. Микро, мала и средња привредна друштва	1.050	5.004.407	879	8.480.498	1.229	7.350.119	1.237	4.464.408
03. Предузетник	1.053	174.860	766	107.423	1.542	286.408	2.350	511.313
04. Пољопривредна газдинства	164.394	10.525.895	203.214	13.105.008	133.629	5.952.771	231.563	6.213.890
05. Кластер	4	2.171	8	2.466	9	3.535	19	15.278
06. Пословни инкубатор	1	194			4	4.864		
07. Удружење	461	201.317	547	275.738	704	296.559	637	320.118
08. Друго правно лице	8	7.043	16	8.757	24	16.138	31	19.785
09. Физичко лице					6	115		
10. Фондови на регионалном и локалном нивоу	3	540.399	5	85.902	3	117.956	1	14.615

¹На графикону су приказани највећи износи подстицаја за посматране четири године.

11. Регионална развојна агенција	2	1.320	2	3.068	1	200	1	700
12. Институције из области образовања и науке	246	187.195	204	358.180	137	239.171	271	1.892.728
13. Институције из области културе	86	74.905	104	142.895	139	162.411	112	124.247
14. Институције из области здравства	111	152.710	100	259.232	114	1.326.684	164	1.264.043
15. Орган државне управе	85	856.763	74	143.692	48	251.072	75	583.991
16. Друге институције	9	5.895	9	34.693	1	2.831	7	37.969
17. Јединица локалне самоуправе	164	3.094.545	94	2.485.309	65	2.014.838	70	2.131.506
18. Други појединачни корисници	9	6.619	5	1.475	50	87.488	52	56.184
19. Остали корисници		135.189		309.715		361.408		130.639
Укупно	167.775	27.053.166	206.107	30.219.285	137.741	23.331.623	236.683	18.578.308

Примећујемо да су по оба параметра најзаступљенија пољопривредна газдинства, затим микро, мала, средња и велика привредна друштва и јединице локалне самоуправе, док најмање учешће имају физичка лица, пословни инкубатори, кластери, регионалне развојне агенције и фондови на регионалном и локалном нивоу.

Уочава се да су у 2016. години, 231.563 пољопривредних газдинстава (што је за чак 73,3% корисника по истом основу више него у 2015. и за 12,2% више у односу на 2014. годину), добила средства у износу од 6,2 млрд. динара што је за 4,4% више него у 2015. години, а дупло мање од износа подстицаја у 2014. години (13,1 млрд. динара),

Ако посматрамо микро, мала и средња предузећа, евидентно је да у последње три године расте број корисника, а опада вредност додељених средстава, док број корисника међу великим привредним друштвима и припадајући износи подстицаја, кроз поменути временски интервал осцилирају.

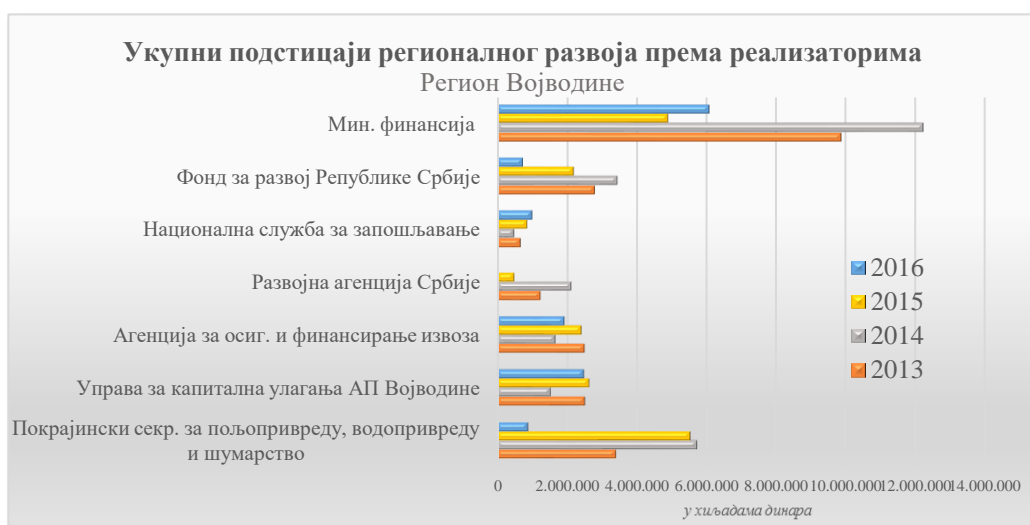
²На графику су приказани највећи износи подстицаја за посматране четири године.

3. Укупни подстицаји регионалног развоја према реализаторима -Регион Војводине-

У табели су приказане институције тј. реализатори подстицаја (15 републичких и 9 покрајинских), број подстицаја регионалног развоја, који су реализовани током посматране године (од којих се неки реализују током више година и као такви улазе у укупан број подстицаја на нивоу појединачних година током којих се реализују) и износи подстицаја изражени у хиљадама динара.

у хиљадама РСД

	2013	2013	2014	2014	2015	2015	2016	2016
	Број	Износ	Број	Износ	Број	Износ	Број	Износ
01. Мин. привреде	5	47.400	6	112.792	18	196.642	32	146.944
02. Мин. финансија	674	9.867.425	553	12.237.832	401	4.876.400	439	6.086.747
03. Мин. пољопривреде и зашт. жив. сред.	29	215.640	23	254.305	22	76.803	11	515.331
04. Мин. грађевинарства, саобраћаја и инф.	1	1.226.800	1	7.517				
05. Мин. рударства и енергетике	2	45.081	13	27.751	12	50.179	6	16.497
06. Мин. трговине, туризма и телеком.	11	11.269			46	132.627	45	174.234
07. Мин. за рад, зап. борачка и соц. питања	64	232.708	50	536.572	108	1.549.153	64	666.900
08. Мин. просвете, науке и тех. развоја					4	230	1.470	1.752.000
09. Мин. здравља			2	3.974			3	3.100
10. Мин. културе и информисања	220	76.777	394	248.710	302	192.194	192	331.972
11. Фонд за развој Републике Србије	218	2.807.304	70	3.459.280	103	2.186.523	99	737.810
12. Национална служба за запошљавање	3.276	677.280	2.462	492.211	3.824	860.674	4.718	1.012.690
13. Развојна агенција Србије	178	1.248.732	109	2.136.019	103	494.647		
14. Агенција за осиг. и финансирање извоза	51	2.509.148	41	1.674.566	58	2.410.071	50	1.931.814
15. Канц. за европске интеграције	16	881.798	9	178.627	9	342.973	6	566.572
16. Развојни фонд АП Војводине	7	73.673	45	338.980	55	349.461	38	191.195
17. Управа за капитална улагања АП Војводине	123	2.518.746	79	1.538.702	150	2.625.653	126	2.486.914
18. Покрајински секр. за енергетику, грађевинарство и саобраћај	148	396.702	160	439.324	157	291.141	192	338.090
19. Покрајински секр. за регионални развој, међурег. сарадњу и локалну самоуправу	93	64.170	73	70.949	53	37.439	6	2.925
20. Покрајински секр. за високо образовање и научноистраживачку делатност	6	187.988	3	76.603	14	472.165	7	133.980
21. Покрајински секр. за пољопривреду, водопривреду и шумарство	744	3.415.508	760	5.742.044	922	5.513.991	140	891.471
22. Покрајински секр. за привреду и туризам			72	58.699	58	29.219	1.284	455.550
23. Покрајински секр. за спорт и омладину	52	83.210	52	83.278	64	101.234	60	81.267
24. Покрајински секр. за урбанизам и заштиту животне средине	131	465.809	163	500.550	202	542.205	102	54.303
Укупно	6.049	27.053.166	5.140	30.219.285	6.685	23.331.623	9.090	18.578.308

3

Примећујемо да у последње три године укупан број подстицаја расте али и да њихова вредност опада.

Највећи износ подстицаја у 2016. години, реализовало је Министарство финансија (6,1 млрд. динара – 32,8%), затим следи Управа за капитална улагања АП Војводине (2,5 млрд. динара – 13,9%) и Агенција за осигурање и финансирање извоза (1,9 млрд. динара – 10,4%).

Покрајински органи и институције су у 2016. години учествовали са 23,9% од укупног износа подстицаја за развој Региона Војводине.

4. Укупни подстицаји регионалног развоја према врсти финансијског подстицаја -Регион Војводине-

Регионална политика истиче потребу планирања финансијског оквира, као битног сегмента управљања регионалног развоја, при чему се финансирање истог обезбеђује из више извора: републичког/покрајинског буџета и фондова, европских претприступних фондова, донација и међународних кредита.

Следи приказ укупних подстицаја регионалног развоја према врсти финансијског подстицаја.

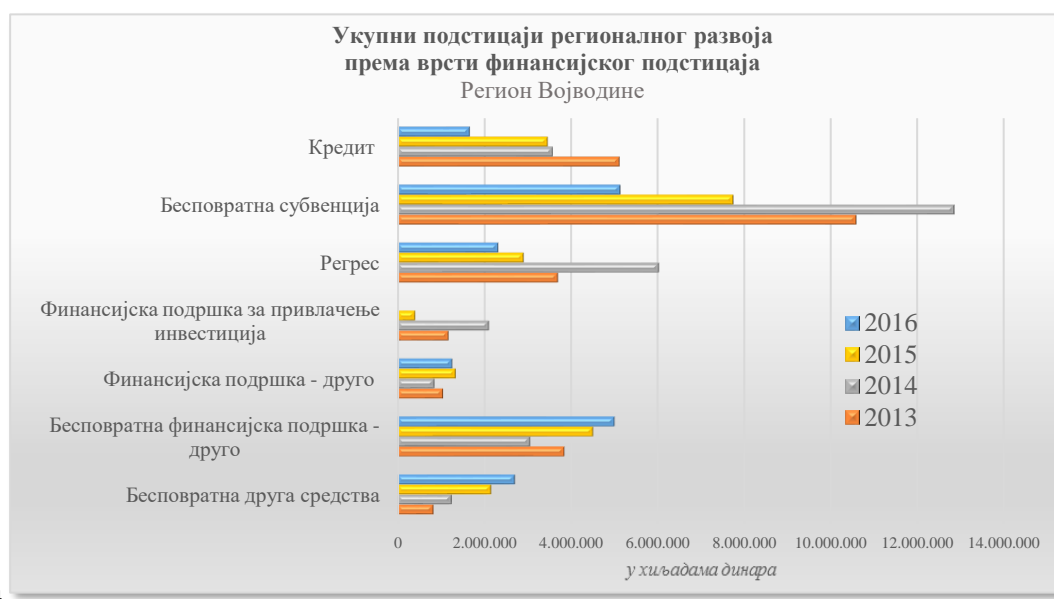
у хиљадама РСД

	2013	2014	2015	2016
01. Кредит	5.130.971	3.594.083	3.464.790	1.676.504
02. Субвенција	235.339	108.692	526.775	133.980
03. Бесповратна субвенција	10.594.879	12.848.853	7.736.280	5.137.344
04. Субвенционисана камата	173.171	237.135	115.974	5.157
05. Премија	50.848			142
06. Регрес	3.714.046	6.040.012	2.910.155	2.325.491
07. Повраћај средстава	112.218	12.848	15.660	9.388
08. Финансијска подршка за привлачење инвестиција	1.186.877	2.118.386	422.133	

³На графикану су приказани највећи износи подстицаја за посматране четири године.

09. Финансијска подршка - друго	1.063.743	863.516	1.348.243	1.270.750
10. Бесповратна финансијска подршка - друго	3.862.655	3.065.590	4.508.972	5.004.148
11. Међународна бесповратна развојна помоћ	90.890	65.223	119.453	229.831
12. Друга средства				72.083
13. Бесповратна друга средства	837.530	1.264.948	2.163.188	2.713.490
Укупно	27.053.166	30.219.285	23.331.623	18.578.308

Бесповратне субвенције као најчесталији облик финансијског подстицаја развоја АП Војводине у 2016. години је износио 27,6%, а у 2014. години чак 42,5%. Потом следе бесповратна финансијска подршка-друго са 26,9%, бесповратна друга средства 14,6%, регрес 12,5% и кредит 9% као најчешћи облици финансирања регионалног развоја покрајине.

5. Укупни подстицаји регионалног развоја према нивоу територијалног усмеравања -Регион Војводине-

у хиљадама РСД

	2013	2014	2015	2016
01. Општине - подстицаји усмерени на ниво општине	24.267.662	25.891.395	19.221.122	17.151.473
02. Области - подстицаји усмерени на ниво области	12.828	225.518	72.771	504.182
03. Региони - подстицаји усмерени на ниво региона	2.772.677	4.102.371	4.037.729	922.653
Укупно	27.053.166	30.219.285	23.331.623	18.578.308

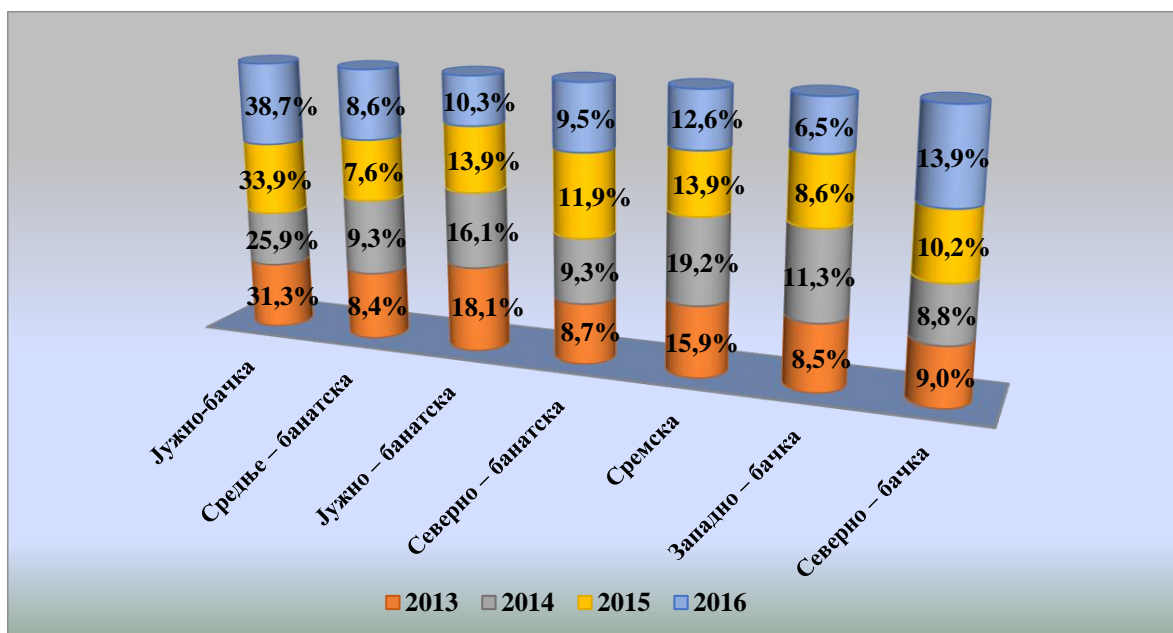
Према нивоу територијалног усмеравања, највеће учешће у укупним подстицајима развоја Региона Војводине, имају општине и то са чак 92,3% у 2016. години. У посматраном периоду учешће општина у укупним подстицајима се креће око 85%.

⁴На графикању су приказани највећи износи подстицаја за посматране четири године.

Финансирање програма и пројеката од значаја за Војводину јесте начин да неразвијене војвођанске општине изграде и реконструишу школе и путеве, изграде водоводну и канализациону мрежу, бицикличичке стазе и тротоаре, спортске хале, домове култура, а да велике и развијене општине, са додатним средствима, ускладе развој инфраструктуре са нараслим потребама привреде и повећаног броја становника, здравствених, образовних и културних институција, а све са једним циљем – бољи живот грађана Војводине.

Преглед укупног учешћа општина по појединим областима региона Војводине у подстицајима усмереним на ниво општине

Из графичког приказа укупног учешћа општина по појединим областима региона Војводине у подстицајима усмереним на ниво општине по годинама, уочавамо да су кроз цео посматрани период општине јужно-бачке области користиле највише подстицаја и да је њихово учешће сваке

године расло (од 25,9% у 2014. до 38,7% у 2016). У осталим областима годишње учешће осцилира.

У посматраном периоду, поред општина јужно-бачке области, једино је у општинама северно-бачке области евидентан раст (13,9% у 2016.), док у општинама сремске области (12,6% у 2016.) и јужно-банатске области (10,3% у 2016.), током година опада учешће у укупним подстицајима.

Општине средње-банатске области годинама задржавају приближно исти ниво (8,6% у 2016.)

Најмање подстицаја у 2016. години користиле су општине западно-бачке области (6,5%).

Табеларни приказ укупних износа подстицаја општина по појединим областима региона Војводине у подстицајима усмереним на ниво општине

У хиљадама РСД

Општине у	2013.	2014.	2015.	2016.
Јужно-бачка област	7.601.362	6.766.566	6.537.260	6.831.085
Средње – банатска област	2.049.765	2.441.734	1.463.074	1.521.439
Јужно – банатска област	4.397.885	4.203.832	2.686.565	1.816.144
Северно – банатска област	2.119.496	2.421.476	2.295.518	1.671.100
Сремска област	3.856.604	5.019.211	2.688.842	2.220.151
Западно – бачка област	2.070.257	2.960.924	1.663.116	1.148.634
Северно – бачка област	2.185.120	2.303.171	1.959.518	2.447.101

Ова информација омогућава целовитије праћење и компаративну анализу улагања, ради даљег планирања подстицаја, са циљем снажнијег економског, привредног, културног и политичког развоја АП Војводине, а кроз инвестирање у равномеран и одржив развој војвођанских општина.

СТРУЧНА СЛУЖБА ЗА ПРИВРЕДНИ СИСТЕМ И ЕКОНОМСКУ ПОЛИТИКУ

ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ ВОЈВОДИНЕ

Напомена:

Извор података Агенција за привредне регистре